

Zoetwatervoorziening Oost-Nederland

BESTUURSOVEREENKOMST ZOETWATERVOORZIENING HOGE ZANDGRONDEN 2016-2021 in regio Oost

van de samenwerkende overheden in het RBO Rijn-Oost en maatschappelijke organisaties, betrokken bij het project Zoetwatervoorziening Oost-Nederland.

Versie: 7, Eindconcept

1. Partijen en mandatering

<< PM: Afhankelijk of deze overeenkomst los, dan wel gezamenlijk in een bijeenkomst wordt ondertekend, zal onderstaande aangepast worden. Bij losse ondertekening (toesturen getekend exemplaar) is mandatering niet nodig en zullen alleen de besturen genoemd worden.>>

- De Minister van Infrastructuur en Milieu, handelende als bestuursorgaan, rechtsgeldig vertegenwoordigd door Minister mevrouw drs. M.H. Schultz van Haegen-Maas Geesteranus, hierna te noemen: 'het Rijk';
- Waterschap Groot Salland, rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer J.F. de Jong, lid van het dagelijks bestuur, handelend krachtens en ter uitvoering van het besluit van het dagelijks bestuur van **17 juni 2014**;
- Waterschap Reest en Wieden, rechtsgeldig vertegenwoordigd door mevrouw M.M. Kool, dijkgraaf, handelend ter uitvoering van het besluit van het dagelijks bestuur van **10 juni 2014**;
- Waterschap Rijn en IJssel, rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer H.Th.M. Pieper, dijkgraaf, handelend ter uitvoering van het besluit van het college van dijkgraaf en heemraden van **17 juni 2014**;
- Waterschap Vallei en Veluwe, rechtsgeldig vertegenwoordigd door mevrouw drs. T. Klip-Martin, dijkgraaf, handelend ter uitvoering van het besluit van het college van dijkgraaf en heemraden van **27 mei 2014 met kenmerk 603507**;
- Waterschap Vechtstromen, rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer dr. S.M.M. Kuks, watergraaf, handelend ter uitvoering van het besluit van het dagelijks bestuur van **11 februari 2014**;
- Het College van Gedeputeerde Staten van Drenthe, rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer A. van der Tuuk, gedeputeerde, handelend ter uitvoering van het besluit van het college van Gedeputeerde Staten van Drenthe van **17 juni 2014, nr. 3.6/2014003660**;
- Het College van Gedeputeerde Staten van Overijssel, rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer E. Boerman, gedeputeerde, handelend ter uitvoering van het besluit van het college van Gedeputeerde Staten van Overijssel van **3 juni 2014**;

- Het College van Gedeputeerde Staten van Gelderland, handelend op grond van artikel 158, eerste lid, onder a, van de Provinciewet, rechtsgeldig vertegenwoordigd door mevrouw J. Meijers, gedeputeerde, die hiertoe is aangewezen op grond van artikel 166 van de Provinciewet, handelend ter uitvoering van het besluit van het college van Gedeputeerde Staten van Gelderland;
- Het College van Gedeputeerde Staten van Utrecht, rechtsgeldig vertegenwoordigd door mevrouw J.Verbeek-Nijhof, gedeputeerde, handelend ter uitvoering van het besluit van het college van Gedeputeerde Staten van Utrecht van datum, nr. yyyyyyyyyyyyyy;
- De gemeenten verenigd in het Platform Water Vallei en Eem, rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer mr. P.J.T. van Daalen, voorzitter van het Platform en wethouder van de gemeente Barneveld, handelend ter uitvoering van het besluit van het Platform Water Vallei en Eem¹ van 27 mei 2015;
- De gemeenten Ermelo, Putten, Harderwijk, Nunspeet, Elburg, Oldebroek, Hatterm en Heerde, rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer H. Wessel, wethouder van de gemeente Elburg, handelend ter uitvoering van het besluit van het dagelijks bestuur van de Regio Noord-Veluwe van 28 mei 2014;
- Gemeentelijke leden van het RBO Rijn-Oost of hun plaatsvervaarders, de heer J. Janssen, wethouder van de gemeente Hardenberg, de heer drs. ing. V.F.M. van Uem, wethouder van de gemeente Oost Gelre en de heer J. Huizing, wethouder van de gemeente Coevorden, gelet op de ondertekening van deze bestuursovereenkomst door de gemeenten gelegen in de regio Rijn-Oost en opgenomen in Bijlage X;
- Vitens N.V., rechtsgeldig vertegenwoordigd door mevrouw L.C.A. Declercq MSc, voorzitter van de directie;
- Waterleidingmaatschappij Drenthe, rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer ir. K.J. Hoogsteen, directeur;
- Land- en Tuinbouworganisatie Noord (LTO Noord), rechtsgeldig vertegenwoordigd de heer S.J. Schenk, algemeen voorzitter;
- Staatsbosbeheer, rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer ing. L. Kragt, districtshoofd Overijssel Noord, handelend mede namens de districten Drenthe-West, Drenthe-Oost, Salland & Twente, Veluwe & Achterhoek en Utrecht;
- Natuurmonumenten, rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer J.A.W. Bisschops, regiodirecteur Overijssel/Flevoland, handelend mede namens de regio's Groningen/Friesland/Drenthe, Gelderland en Noord-Holland/Utrecht;
- Landschap Overijssel, rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer J. van Olst directeur, handelend mede namens Het Drentse Landschap;
- Natuur en Milieu Overijssel, rechtsgeldig vertegenwoordigd door mevrouw ir. G.M.L. Wijffels, directeur, handelend mede namens de Natuur- en Milieufederatie Drenthe, Gelderse Natuur en Milieufederatie en Natuur en Milieufederatie Utrecht;
- De provinciale verenigingen van de Federatie Particulier Grondbezit, rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer drs. W. Boom EMIA, bestuurslid van het Overijssels Particulier Grondbezit, handelend mede namens Drents Particulier Grondbezit, Gelders Particulier Grondbezit en Utrechts Particulier Grondbezit.

Hierna te noemen: **Partijen,**

¹ In het Platform Water Vallei en Eem werken de volgende gemeenten samen met waterschap Vallei en Veluwe: Amersfoort, Baarn, Barneveld, Bunschoten, Ede, Eemnes, Leusden, Nijkerk, Renkum, Renswoude, Rhenen, Scherpenzeel, Soest, Veenendaal, Wageningen en Woudenberg.

2. Overwegingen

a. Gezien:

- de verklaring 'Hoog en Droog', vastgesteld op 6 juni 2012, waarin eerdere voornemens van Partijen zijn neergelegd;
- de instemming van het RBO Rijn-Oost op 11 oktober 2013 met de ontwikkelde strategie voor de Hoge Zandgronden, opgenomen in het document 'Zoetwatervoorziening Hoge Zandgronden, op weg naar een strategie en uitvoeringsprogramma voor de regio's Oost en Zuid: sparen, aanvoeren, accepteren/adapteren' (90%-versie, 14-2-2014), hierna te noemen: UP;
- het daarop gebaseerde Regionale Bod 'Aanbod Hoge Zandgronden' dat Partijen op 17 februari 2014 hebben uitgebracht aan de Deltacommissaris, met bijlagen, hierna te noemen Bod;
- de Intentieverklaring Zoetwatervoorziening Oost-Nederland, ter bekrachtiging van het Bod door Partijen, ondertekend op 27 juni 2014;
- het Deltaprogramma 2015, aangeboden op 16 september 2014 aan de Tweede Kamer, samen met de begroting van het Deltafonds, waarin het investeringsprogramma Zoetwater is opgenomen dat € 60 M reserveert voor de zoetwatervoorziening voor de Hoge Zandgronden (Deltaprogramma 2015, p. 116);
- dat voornoemde stukken bij Partijen genoegzaam bekend zijn, en in te zien op de website www.zoetwatervoorzieningoostnederland.nl en voor wat betreft het Deltaprogramma op: www.deltacommissaris.nl.

Overwegende dat:

- b. de Intentieverklaring Zoetwatervoorziening Oost-Nederland een inzet vraagt van de Regionale Partijen om hun aandeel in de strategie en ambities, zoals verwoord in Bod en UP, bestuurlijk en organisatorisch te verankeren in hun beleids- en beheerplannen voor de periode 2016-2021 om de strategie en ambities te verwezenlijken;
- c. de Intentieverklaring een inzet vraagt van de Regionale Partijen om een gezamenlijk werkprogramma voor de periode 2016 - 2021 op te stellen;
- d. de Intentieverklaring een inzet vraagt van Regionale Partijen om te starten met het beschrijven van het voorzieningenniveau van het regionaal watersysteem op de Hoge Zandgronden in Oost-Nederland;
- e. de Intentieverklaring een inzet vraagt van de Regionale Partijen om voor de uitvoering van het werkprogramma de governance te verkennen;
- f. de beschikbaarheid van voldoende zoetwater mede van groot belang is voor de drinkwatervoorziening, een bijzondere (publieke taak) en cruciale (volksgezondheid) gebruiksfunctie. Waarbij de drinkwatersector zich in samenwerking met belanghebbende Partijen inzet voor innovatie, waterbesparing en duurzame inrichting;
- g. de nationale en regionale maatregelen en de beoogde financiële bijdrage van het Rijk daarvoor zijn opgenomen in het Deltaplan Zoetwater in het Deltaprogramma 2015 en het Rijk zich zal inzetten om de toegezegde financiële bijdrage voor de Hoge Zandgronden te reserveren;
- h. op 31 oktober 2014 de leden van het Bestuurlijk Platform Zoetwater hebben afgesproken dat, voor de programmering van zoetwatermaatregelen voor de periode tot 2021, afspraken over verantwoordelijkheden, kostenverdeling, financieel arrangement en planning via bestuursovereenkomsten per regio worden vastgelegd.

Komen Partijen het volgende overeen:

Artikel 1. Begrippenkader

a. Ambtelijke coördinatiegroep:

Een werkgroep bestaande uit medewerkers van de betrokken overheden in te stellen door het RAO Rijn-Oost. Deze ambtelijke werkgroep coördineert de uitvoering van het werkprogramma op hoofdlijnen en adviseert de leden van het RAO wat betreft voortgangsrapportage en aanpassing van het werkprogramma.

b. Bestuurlijk platform zoetwater (BPZ):

Landelijk bestuurlijk overleg met vertegenwoordigers van de zoetwaterregio's, Interprovinciaal Overleg (IPO), Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), Unie van Waterschappen (UvW) en Ministerie van Infrastructuur en Milieu. Ministerie van Economische Zaken, Vereniging van Waterbedrijven in Nederland (VEWIN) en Staf Deltacommissaris zijn agendalid. De natuur- en milieufederaties zijn vertegenwoordigd in het BPZ. Het BPZ stemt af over de uitvoering van de Deltabeslissing Zoetwater en bijbehorende zoetwaterstrategie en adviseert de stuurgroep Deltaprogramma.

c. Deltabeslissing zoetwater:

Hoofdkeuze voor de aanpak van de zoetwatervoorziening in Nederland. Het beleid dat voortvloeit uit het voorstel voor de Deltabeslissing, dat is opgenomen in het Deltaprogramma 2015, wordt door overheden verankerd in beleidsplannen. Dit beleid geeft richting aan de maatregelen die worden ingezet voor de aanpak van het behoud en waar mogelijk het verbeteren van de zoetwatervoorziening, op korte en op lange termijn.

d. Deltafonds:

Begrotingsfonds (als bedoeld in artikel 9, eerste lid, van de Compatibiliteitswet 2001) dat bedoeld is voor de financiering en bekostiging van maatregelen en voorzieningen in verband met de opgaven op het gebied van waterveiligheid, zoetwatervoorziening en waterkwaliteit. De beoogde bijdragen uit het Deltafonds aan de zoetwatermaatregelen zijn opgenomen in het Deltaprogramma 2015, verdeeld over de perioden 2015-2021 en een agendering van maatregelen 2022-2027 waarover later zal worden besloten.

e. Initiatiefnemers:

Initiatiefnemers zijn de Partijen die maatregelen realiseren. Dit zijn op het moment van ondertekening waterschappen, provincies, gemeenten, agrarische ondernemers, terreinbeherende organisaties, particuliere landgoedeigenaren, waterleidingbedrijven en watergebruikende industrieën. Ook maatschappelijke koepelorganisaties als LTO-Noord, natuur- en milieurorganisaties en koepels van particuliere grondeigenaren kunnen initiatiefnemer zijn.

f. Regionaal Ambtelijk Overleg (RAO) Rijn-Oost:

Ambtelijk overleg, met vertegenwoordigers van regionale overheden, Rijk en drinkwatersector uit het deelstroomgebied Rijn-Oost, dat adviseert aan het RBO.

g. Regionaal Bestuurlijk Overleg (RBO) Rijn-Oost:

Bestuurlijk overleg met vertegenwoordigers van regionale overheden, Rijk en drinkwatersector uit het deelstroomgebied Rijn-Oost. Voor samenstelling zie bijlage I.

h. Regionale overheden:

Alle ondertekenende provincies, waterschappen en gemeenten.

i. Regionale Partijen:

Alle ondertekenende Partijen behoudens het Rijk.

j. Stuurgroep RBOM/DHZ:

Bestuurlijk overleg met vertegenwoordigers van regionale overheden, Rijk en andere organisaties uit het stroomgebied Maas.

k. Verkenningsfase/Planuitwerkingsfase/Uitvoeringsfase:

Fasering conform MIRT-systematiek. Deze wordt toegepast op programmaniveau.

l. Voorzieningenniveau:

Het begrip is omschreven in het Deltaprogramma 2015. Het betreft in het kort: afspraken tussen overheden en gebruikers van water, die gaan over de beschikbaarheid van zoetwater, risico's als gevolg van mogelijke tekorten en de onderlinge verantwoordelijkheden.

- m. **Werkprogramma Hoge Zandgronden 2016 - 2021:**
 Het door de Regionale Partijen opgestelde werkprogramma, waarin het Bod en bijbehorende UP (februari 2014) nader is uitgewerkt. Het werkprogramma is geen integraal onderdeel van de Bestuursovereenkomst, maar vormt een uitwerking. Het is een dynamisch instrument om de samenhang van de uitvoering te beschrijven en te bewaken. Het werkprogramma wordt periodiek geactualiseerd. Het werkprogramma is bestuurlijk vastgesteld in het RBO Rijn-Oost op 27 mei 2015 en is ter informatie als bijlage opgenomen (bijlage II). Na actualisatie zal de vigerende versie steeds geplaatst worden op de volgende website: www.zoetwatervoorzieningoostnederland.nl.
- n. **Werkwijze:**
 Bestuurlijke afspraak over werkwijze zoetwaterprogrammering.
- o. **Zoetwaterregio's (waaronder Hoge Zandgronden Zuid en Oost):**
 Het landelijk deelprogramma Zoetwater kent vijf Zoetwaterregio's, waaronder de Hoge Zandgronden Zuid en Oost. Zie het kaartje hiernaast voor een geografische aanduiding van beide gebieden binnen de Hoge Zandgronden.

Artikel 2. Doel en reikwijdte

Deze overeenkomst heeft tot doel om de afspraken vast te leggen tussen (1) Regionale Partijen en het Rijk en tussen (2) de Regionale Partijen onderling voor de uitvoering van het Werkprogramma Hoge Zandgronden 2016-2021. De afspraken betreffen: de organisatie van de uitvoering, de financiering en de rapportage over besteding van middelen.

Artikel 3. De maatregelen en investeringen

- a. Regionale Partijen hebben de uitvoering van maatregelen – op basis van het Bod – nader uitgewerkt in het Werkprogramma Hoge Zandgronden 2016-2021 (bijlage II). De maatregelen zijn voor de hanteerbaarheid geclusterd in zes categorieën.
- b. De Regionale Partijen doen het toegezegde investeringsvolume van het Bod gestand. Dit houdt in dat Partijen hun deel van dit investeringsvolume, zoals opgenomen in bijlage III, zullen opnemen in begrotingen en meerjarenramingen.
- c. Het Rijk zal voor de uitvoering van het Werkprogramma Hoge Zandgronden 2016-2021 de toegezegde middelen uit het Deltafonds reserveren.
- d. Het Bod en het Werkprogramma Hoge Zandgronden 2016-2021 laten een grotere ambitie (investeringsvolume) zien dan met de inzet van middelen uit Bod en Deltafonds kan worden gerealiseerd. Alle partijen gaan uit van de ambitie die in het Bod is geformuleerd voor de periode 2016 – 2021 en spannen zich in om de daarvoor benodigde ontbrekende financiering te verkrijgen. In tabel 1 zijn de bedragen van het Bod en de ambitie van regio Oost en regio Zuid weergegeven. Voor deze overeenkomst zijn alleen de bedragen voor Hoge Zandgronden - Oost relevant.

Tabel 1: Regionaal bod (bedragen in miljoenen €'s)	Ambitie	Regionale Bijdrage	Bijdrage uit Deltafonds	Nog niet gedekt
Hoge Zandgronden - Oost	131	87	27,1	16,9
Hoge Zandgronden - Zuid	159	106	32,9	20,1
Hoge Zandgronden - Totaal	290	193	60,0	37,0

Artikel 4. Financiële afspraken Rijk - regio

- a. Bij het opstellen van deze overeenkomst en het werkprogramma is de door het BPZ vastgestelde werkwijze gehanteerd (zie bijlage IV). Mocht het programma worden bijgesteld dan zullen Partijen genoemde werkwijze opnieuw toepassen. Aanpassing van deze werkwijze is alleen mogelijk na instemming van het BPZ. Het RBO Rijn-Oost kan hiervoor voorstellen doen aan het BPZ.
- b. De verdeling van de Rijksbijdrage over de regio's Oost en Zuid van de Hoge Zandgronden vindt plaats op basis van de verhouding in het Bod van 2014. Dit betekent dat het Rijk aan de maatregelen van Hoge Zandgronden Oost € 27,1 miljoen bijdraagt voor de periode 2016-2021. De verdeling geldt in principe voor de periode 2016-2021.
- c. Partijen spreken af de verdeling in 2018 tussentijds te evalueren. Op basis daarvan wordt in een gezamenlijk overleg van RBO Rijn-Oost en de Stuurgroep RBOM/DHZ vastgesteld of de verdeling aanpassing behoeft. Indien de tussenevaluatie leidt tot een andere verdeling, dan zal deze overeenkomst hierop worden aangepast.
- d. De bijdrage van het Rijk voor regio Oost wordt toegekend aan de provincies Drenthe, Overijssel, Gelderland en Utrecht, volgens een verdeelsleutel die opgenomen is in het Werkprogramma Hoge Zandgronden 2016-2021. **<<PM: verdeelsleutel op stellen voor eind juni>> Het Rijk draag er zorg voor dat deze bijdrage via het provinciefonds (decentralisatie-uitkeringen) aan deze provincies wordt toegekend.** De provincies zorgen voor de doorgeleiding van de Rijksmiddelen naar de initiatiefnemers. Eén of meer van de genoemde provincies kunnen met mandaat regelen, dat de uitvoering door een andere provincie gebeurt.
- e. De in het vorige lid genoemde provincies benutten de bijdrage van het Rijk alleen voor de uitvoering van de maatregelen die zijn opgenomen in het Werkprogramma Hoge Zandgronden 2016-2021.
- f. Ten aanzien van de bijdrage aan Provincies gelden de volgende Rijksregels over BTW:
 - De toegezegde Rijksbijdragen bij de projecten zijn inclusief BTW;
 - Provincies en gemeenten mogen in sommige gevallen een beroep doen op het BTW-compensatiefonds om de door hen afgedragen BTW terug te vorderen;
 - Het Rijk stort het BTW-compensabele deel van zijn bijdrage in het BTW-compensatiefonds en de bijdrage aan het programma netto in het provinciefonds;
 - De omvang van het BTW-compensabele deel wordt bepaald op basis van een raming die de initiatiefnemer opstelt en die getoetst wordt door het Rijk;
 - De initiatiefnemer kan de compensabele BTW op basis van daadwerkelijke betaalde rekeningen terugvragen bij de beheerder van het BTW-compensatiefonds;
 - Verrekening achteraf met het Rijk vindt niet plaats.
- g. De volgende kasreeks zal worden aangehouden voor de Rijksbijdrage (Tabel 2). Het Rijk maakt de bedragen van de eerste drie jaren van deze kasreeks uiterlijk 31 december 2015 in een keer over aan de provincies. De bedragen voor de laatste drie jaren van deze kasreeks kunnen in 2018 op basis van een tussentijdse evaluatie door Partijen worden herzien. De bedragen van de laatste drie jaren worden door het Rijk uiterlijk 31 december 2018 aan de provincies overgemaakt.

Tabel 2: kasreeks Rijksbijdrage	Co- financiering	Oost	Overijssel	Gelderland	Drenthe	Utrecht
(Jaren)	(%)	(Bedragen in miljoenen €'s)				
2016	10	2,7				
2017	15	4,1				
2018	15	4,1				
2019	20	5,4				
2020	20	5,4				
2021	20	5,4				
Totaal	100	27,1	PM	PM	PM	PM

PM: voor eind juni wordt de verdeling van Rijksmiddelen over de provincies in de tabel toegevoegd

Artikel 5. Financiële afspraken tussen Regionale Partijen onderling

- a. De verdeling van de toegekende Rijksmiddelen tussen de Regionale Partijen onderling is opgenomen in bijlage III. Daarbij is het aandeel in het Bod van februari 2014 als uitgangspunt gehanteerd.
- b. De provincies zorgen via een (subsidie)regeling voor toedeling van de Rijksmiddelen aan initiatiefnemers. Uitgangspunt daarbij is dat de provincies geen aanvullende inhoudelijke beoordeling van maatregelen of projecten doen. Aanvragen, die passen binnen het Werkprogramma Hoge Zandgronden 2016-2021, worden toegekend tot het maximum van de toegedeelde Rijksbijdrage (zie bijlage III).
- c. Een deel van het programmabudget wordt ingezet om initiatiefnemers uit de landbouwsector en terreinbeherende organisaties overeenkomstig het Bod een bijdrage te geven voor projecten die passen in het Werkprogramma Hoge Zandgronden 2016-2021. Deze initiatiefnemers kunnen tot eind 2016 een beroep doen op deze budgetten (zie bijlage III).
- d. Toekenning van de onder lid 3 genoemde middelen geschiedt door de provincie nadat de landbouwsector en terreinbeherende organisaties uiterlijk december 2016 met voldoende uitgewerkte plannen zijn gekomen. Indien genoemde initiatiefnemers met onvoldoende projecten en maatregelen komen, zal het dan resterende programmabudget ingezet worden voor de overige initiatiefnemers.
- e. Initiatiefnemers, die geparticipeerd hebben in het Bod, en in het Werkprogramma een groter investeringsvolume hebben neergelegd dan in het Bod en initiatiefnemers, die niet geparticipeerd hebben in het Bod, maar nu wel een aandeel hebben in het Werkprogramma kunnen een beroep doen op co-financiering vanuit de Rijksbijdrage bij vrijval van middelen door substantiële onderbesteding van Initiatiefnemers en / of het beschikbaar komen van aanvullende Rijksmiddelen. Het RBO Rijn-Oost besluit hierover. In 2018 beoordeelt het RBO Rijn-Oost of er financiële ruimte is om deze initiatiefnemers te voorzien van co-financiering.
- f. Initiatiefnemers die (nog) geen deel uitmaken van deze overeenkomst, maar wel een bijdrage aan de zoetwateropgave willen leveren, kunnen voorstellen indienen bij de ambtelijke coördinatiegroep. Het RBO Rijn-Oost beslist over de mogelijkheden van opname in het werkprogramma en co-financiering.

Artikel 6. Organisatie

- a. Bij de uitvoering van dit Werkprogramma Hoge Zandgronden 2016-2021 draagt iedere initiatiefnemer zelf de verantwoordelijkheid voor de realisatie van de maatregelen zoals die per partij zijn beschreven in of ten grondslag liggen aan het Werkprogramma Hoge Zandgronden 2016-2021.
- b. De regionale partijen zullen het Werkprogramma Hoge Zandgronden 2016-2021 gezamenlijk en op een flexibele manier aansturen. Uitgangspunt daarbij is dat initiatiefnemers de vrijheid hebben om een maatregel in te wisselen voor een gelijkwaardige maatregel omschreven in het Werkprogramma Hoge Zandgronden 2016-2021. Initiatiefnemers informeren daarover de partijen die de maatregelen cofinancieren (Rijk en provincies). De wijze van informeren is beschreven in artikel 7 van deze overeenkomst. Indien daar aanleiding toe is wordt het Werkprogramma aangepast.
- c. In Regio Oost zorgt het RBO Rijn-Oost voor de coördinatie van de uitvoering van maatregelen. Het RBO Rijn-Oost:
 - bewaakt en rapporteert over de voortgang en samenhang van het deel van het Werkprogramma Hoge Zandgronden 2016-2021 / regio Oost en signaleert en bespreekt eventuele knelpunten in de uitvoering van deze overeenkomst;
 - actualiseert periodiek het Werkprogramma Hoge Zandgronden 2016-2021, in ieder geval in 2018;
 - verzorgt de afstemming met het BPZ en de zoetwaterregio Hoge Zandgronden Zuid;
 - stelt jaarlijks, uiterlijk op 1 maart, een voortgangsrapportage op en stuurt deze toe aan het Rijk.

- d. In bijlage V wordt de werkwijze voor de aan- en bijsturing van de uitvoering van de maatregelen in Regio Oost nader uitgewerkt.

- e. Hieronder genoemde maatschappelijke koepelorganisaties vervullen de volgende rol in de uitvoering van het Werkprogramma Hoge Zandgronden 2016-2021:
- LTO-Noord: stimuleert en enthousiasmeert agrarische ondernemers om projecten op bedrijfsniveau op te pakken. En legt verbinding met het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer in een brede aanpak voor de landbouwsector (ook voor niet LTO-leden).
 - Natuur- en milieuorganisaties (Natuur en Milieu Overijssel, Natuur- en Milieufederatie Drenthe, Gelderse Natuur- en Milieufederatie en Natuur- en Milieufederatie Utrecht), Verenigingen van particuliere grondbezitters (Overijssels Particulier Grondbezit, Drents Particulier Grondbezit, Gelders Particulier Grondbezit, Utrechts Particulier Grondbezit) alsook Landschap Overijssel communiceren en leggen verbinding met burgers, gemeenten en terreinbeheerders, stimuleren en enthousiasmeren particulieren en grondeigenaren om projecten op eigen gronden op te pakken.
- f. Uiterlijk 31 december 2018 worden de afspraken in deze bestuursovereenkomst betreffende de financiën en de organisatie geëvalueerd en na overeenstemming tussen Partijen zo nodig bijgesteld.

Artikel 7. Voortgangsrapportage

- a. Op basis van een jaarlijkse voortgangsrapportage informeren Partijen elkaar over de voortgang van het programma.
- b. Over de besteding van programmamiddelen wordt jaarlijks als volgt gerapporteerd:
- Van initiatiefnemers aan het RBO Rijn-Oost en op basis hiervan vanuit het RBO Rijn-Oost per provincie ter informatie naar de respectievelijke GS-en;
 - Van het RBO Rijn-Oost in gebundelde vorm voor de gehele zoetwaterregio Oost-Nederland aan het Rijk op het niveau van maatregelcategorieën (zie Werkprogramma Hoge Zandgronden 2016-2021, bijlage II).
- c. Onderdelen van de jaarlijkse rapportage zijn:
- Voortgang van de uitvoering per categorie van maatregelen in termen van: % voorbereiding (verkenning/planvorming); % uitvoering en % gereed.
 - Bestedingen per maatregelcategorie: bestedingen totaal, regionaal en uit Programmamiddelen. Confrontatie bestedingen en ramingen.
 - Verloop van programma als geheel: % verloopt volgens planning; % loopt enige vertraging op; % loopt ernstige vertraging op.
 - Verklaring van eventuele afwijkingen.
 - Voorstellen voor aanpassing programma.
 - Voortgang van de klimaatpilots.
 - Voortgang van de uitwerking van het voorzieningenniveau.
 - Waar mogelijk worden doelbereik en effect van de maatregelen kwalitatief en kwantitatief geduid.
 - Prognose van de eindstand van het programma op de aspecten tijd, geld, kwaliteit en doelbereik.

Overige bepalingen

Artikel 8. Voorzieningenniveau

- a. Partijen werken gezamenlijk aan het beschrijven van het voorzieningenniveau voor regio Oost.
- b. Partijen hanteren bij de uitwerking van het voorzieningenniveau de termijnen die zijn vastgelegd in het Deltaprogramma 2015. Dit betekent dat het RBO Rijn-Oost in 2018 informatie aanlevert voor de landelijke evaluatie en dat het er op toeziet dat in 2021 voor alle gebieden voorzieningenniveaus zijn afgesproken.

Artikel 9. Looptijd en planning

- a. Deze overeenkomst treedt in werking op de dag na (de laatste) ondertekening en eindigt op 22 december 2021.
- b. Uiterlijk een jaar voor laatstgenoemde datum treden Partijen in overleg over een vervolg op deze overeenkomst voor de periode 2022 – 2027, of over maatregelen die nog moeten worden afgerond.

Artikel 10. Wijzigingen en beëindiging

- a. Elke partij kan, onverminderd de eventuele andere aan Partijen toegekende rechten tot wijziging, de andere Partijen verzoeken deze overeenkomst te wijzigen.
- b. Wijzigingen van één of meer bepalingen van de overeenkomst behoeven de instemming van alle Partijen.
- c. Beëindiging van deze overeenkomst kan uitsluitend plaatsvinden om zwaarwegende redenen die naar redelijkheid niet waren te voorzien.
- d. Tussentijdse opzegging door één van de Partijen kan pas worden geëffectueerd na een schriftelijk verzoek hiertoe aan de andere Partijen waarna Partijen in een bijzonder gezamenlijk overleg de reden voor opzegging hebben besproken en zich tot het uiterste hebben ingespannen om deze in de geest van deze overeenkomst op te lossen.

Artikel 11. Geschillen

- a. Deze overeenkomst is niet in rechte afdwingbaar.
- b. Partijen zullen zich inspannen om te voorkomen dat er geschillen ontstaan ter zake de totstandkoming, uitleg of uitvoering van deze overeenkomst.
- c. Een geschil is aanwezig als een der Partijen dat stelt.
- d. Eventuele geschillen in verband met de uitvoering van deze overeenkomst worden, met uitsluiting van de rechter, in onderling overleg tot een oplossing gebracht, waarbij Partijen niet tussentijds over het geschil met derden zullen communiceren.
- e. Partijen zullen zich inspannen om geschillen minnelijk op te lossen.

Artikel 12. Slotbepaling

- a. De volgende bijlagen vormen een nadere uitwerking van of toelichting op de afspraken in deze overeenkomst, Partijen hebben hier kennis van genomen:
 - I. Samenstelling RBO Rijn-Oost
 - II. Werkprogramma Hoge Zandgronden 2016 - 2021
 - III. Toegezegde bijdragen per organisaties op basis van Regionaal Bod 2014
 - IV. Werkwijze voor de zoetwaterprogrammering door Rijk-Regio
 - V. Werkwijze voor de zoetwaterprogrammering door Regionale Partijen onderling
- b. De (zakelijke inhoud van) deze overeenkomst zal binnen 20 werkdagen na ondertekening van deze bestuursovereenkomst in de Staatscourant worden gepubliceerd. In de Staatscourant wordt tevens medegedeeld dat deze overeenkomst [van.... Tot en met] ter inzage wordt gelegd bij [....].
- c. Bij wijzigingen van de bestuursovereenkomst vindt het tweede lid overeenkomstige toepassing

Aldus in enkelvoud ondertekend door alle Partijen op xx september 2015, waarna alle Partijen van een gewaarmerkte kopie worden voorzien.

Bijlagen:

- I. Samenstelling RBO Rijn-Oost
- II. Werkprogramma Hoge Zandgronden 2016 - 2021
- III. Toegezegde bijdragen per organisatie op basis van het Regionaal Bod
- IV. Werkwijze voor de zoetwaterprogrammering door Rijk-Regio
- V. Werkwijze voor de zoetwaterprogrammering door Regionale Partijen onderling

Bijlage I: Samenstelling RBO Rijn-Oost

De heer E. Boerman	Gedeputeerde Provincie Overijssel(voorzitter)
Mevrouw J. Meijers	Provincie Gelderland
De heer J.F. de Jong	Waterschap Groot Salland
De heer H.Th.M. Pieper	Waterschap Rijn en IJssel
De heer S. Kuks	Waterschap Vechtstromen
De heer J. van Hees	Rijkswaterstaat Oost-Nederland
De heer J. Gosse	Ministerie van Economische Zaken
De heer J. Busstra	Ministerie van Infrastructuur en Milieu
De heer G.H.M. Lohuis	Gemeente Midden-Drenthe
De heer J. Huizing	Gemeente Coevorden
De heer P.J.T. van Daalen	Gemeente Barneveld
De heer J.M.P. Wagteveld	Gemeente Steenwijkerland
De heer V.F.M. van Uem	Gemeente Oost Gelre / Regio Achterhoek +
De heer E. Kleissen	Gemeenten Tubbergen en Dinkelland
De heer A. van der Tuuk	Provincie Drenthe
De heer J. Lodders	Provincie Flevoland
Mevrouw J. Verbeek – Nijhof	Provincie Utrecht
Mevrouw M.M. Kool	Waterschap Reest en Wieden
De heer R. van Leeuwen	Gemeente Dalfsen
De heer A. van Agteren	Gemeente Enschede
De heer J. Janssen	Gemeente Hardenberg
De heer M.J.H. Elferink	Gemeente Hengelo
De heer G. van den Berg	Gemeente Nunspeet
Mevrouw. T. Klip – Martin	Waterschap Vallei en Veluwe
Mevrouw H. Klavers	Waterschap Zuiderzeeland
De heer E. Luiten	Gemeente Aalten
De heer J. Crossen	Voorzitter Klankbordgroep Rijn-Oost
De heer E.W. Anker	Gemeente Zwolle
De heer W. Bootsma	Vitens NV
De heer R.B. Koops	Secretaris RBO Rijn-Oost

Bijlage II: Werkprogramma Hoge Zandgronden 2016 – 2021

Zie het document getiteld: 'Wel goed water geven, Werkprogramma Hoge Zandgronden 2016-2021'.

Bijlage III: Toegezegde bijdragen per organisatie op basis van Regionaal Bod 2014

	Toegezegde bijdrage	Rijksbijdrage	TOTAAL
Waterschap Rijn en IJssel	€ 7,300,000	€ 2,220,000	
Waterschap Vallei en Veluwe	€ 2,900,000	€ 880,000	
Waterschap Groot Salland	€ 6,000,000	€ 1,830,000	
Waterschap Reest en Wieden	€ 6,000,000	€ 1,830,000	
Waterschap Vechtstromen	€ 11,800,000	€ 3,600,000	
Provincie Overijssel	€ 18,000,000	€ 5,490,000	
Provincie Gelderland	€ 6,000,000	€ 1,830,000	
Provincie Drenthe	€ 600,000	€ 180,000	
Totaal gemeentes	€ 7,900,000	€ 2,410,000	
Totaal TBO's	€ 4,400,000	€ 1,340,000	
Totaal Land- en tuinbouw	€ 18,000,000	€ 5,490,000	
TOTAAL	€ 88,900,000	€ 27,100,000	€ 116,000,000

Nota bene: het totaal van € 88,9 miljoen in de 2^e kolom wijkt in positieve zin iets af van het totaal van het Regionaal Bod van € 87 miljoen. Dit heeft als oorzaak dat na het uitbrengen van het Regionaal Bod de inzet van Partijen preciezer is gemaakt. Ook is bij het provinciaal aandeel het POP3 deel in mindering gebracht om dubbeltelling te voorkomen. De Regionale inzet van € 87 mln. blijft in ieder geval verzekerd.

Bijlage IV: Werkwijze voor de Zoetwaterprogrammering door Rijk-Regio

(versie, 13 mei 2015)

A. Begrippenkader

Amendement

Verzoek tot aanpassing van het budget van een van de onderdelen (project, programma, onderzoek, pilot) in de programmering van het Deltaprogramma Zoetwater door een van de initiatiefnemers.

Deltaplan Zoetwater

Uitvoeringsprogramma van het Deltaprogramma Zoetwater: beschrijft de manier waarop de Deltabeslissing Zoetwater wordt gerealiseerd; omvat een gezamenlijk investeringsprogramma van Rijk, zoetwaterregio's en een aantal sectoren/gebruiksfuncties voor de periode 2015-2021), een onderzoeksprogramma en een agenda met kansrijke maatregelen voor de middellange en lange termijn.

ECK-B

Expertisecentrum Kosten en Baten: geeft in opdracht van het programmabureau Zoetwater een advies ('second opinion') van de onderbouwingen van de kosten en de risico-analyse voor de verschillende onderdelen met een Rijksbijdrage in de programmering van het Deltaprogramma Zoetwater.

Hardheidsclausule

Onderdeel van de werkwijze programmering Deltaprogramma Zoetwater dat beschrijft hoe te handelen bij onvoorziene omstandigheden die niet zijn voorzien in de risico-analyse en die leiden tot een kostenverhoging die redelijkerwijs niet alleen door de initiatiefnemers kan worden gedragen.

MIRT

Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport: investeringsprogramma van het Rijk voor ruimtelijke en infrastructurele programma's en projecten. Programma's en projecten doorlopen in samenwerking tussen het Rijk en decentrale overheden drie of vier fasen: onderzoek, verkenning, planuitwerking en realisatie.

Programmabureau Zoetwater

Werkorganisatie ter ondersteuning van de taken van het Bestuurlijk Platform Zoetwater met vertegenwoordigers van enkele zoetwaterregio's, IPO, UvW, Rijkswaterstaat en DGRW dat de landelijke coördinatie van de uitvoering van het Deltaplan Zoetwater, de uitwerking van het voorzieningenniveau en de verdere ontwikkeling van de voorkeurstrategie verzorgt met inbreng van zoetwaterregio's, Rijkswaterstaat, koepels, Rijk en gebruikers via maandelijkse werksessies.

Regiovertegenwoordiger

Ambtelijk vertegenwoordiger van de zoetwaterregio.

Samenwerkingsovereenkomst

Nadere uitwerking van (een onderdeel van) de Regionale bestuursovereenkomst Zoetwater waarin Partijen nadere afspraken maken over de realisatie van (onderdelen van) de programmering Zoetwater.

SSK methode

Standaard Systematiek voor Kostenramingen: systematiek voor het maken van eenduidige kostenramingen in de (water)bouwsector.

B. Doel, afbakening en status:

Doel

Het vastleggen van de werkwijze en planning van de programmering is bedoeld om de maatregelen binnen tijd, scope en budget te realiseren.

Afbakening

De beschrijving van de werkwijze heeft betrekking op de programmering en de financiering van de zoetwatermaatregelen die opgenomen zijn in het Deltaplan Zoetwater en die bekostigd worden of waaraan wordt bijgedragen vanuit het Deltafonds. Deze maatregelen staan genoemd in tabel 13 van het Deltaprogramma 2015.

Status

De beschreven werkwijze betreft een aantal bestuurlijke afspraken ten behoeve van de programmering van zoetwatermaatregelen en is niet in rechte afdwingbaar.

C. Werkwijze voor de programmering:

1. Beschikbaar budget vanuit het Deltafonds

Voor het programma is 150 mln euro investeringsruimte vanuit het Deltafonds voor de periode 2015-2021 beschikbaar. Als door tegenvallers in de geprogrammeerde projecten dit bedrag dreigt te worden overschreden zal het Bestuurlijk Platform Zoetwater (BPZ) bespreken hoe door fasering en/of prioritering de programmering weer binnen de grens van de programmaruimte wordt gebracht.

2. Kostenverdeling Rijk-regio

De kostenverdeling is per maatregel beschreven in het Deltaplan Zoetwater en wordt nader uitgewerkt in de Regionale bestuursovereenkomsten.

3. Typen maatregelen

Het Deltaplan Zoetwater is opgebouwd uit 4 typen maatregelen. Het betreft:

Projecten met fysieke ingreep: de specificaties liggen vast en kunnen in de verdere uitwerking niet (of nauwelijks) worden aangepast.

Programma's: waar resultaatsafspraken in een gebied zijn gemaakt, die nog verder moeten worden uitgewerkt in concrete projecten. De specificaties van de maatregelen moeten nog verder worden uitgewerkt en de locatie moet nog worden bepaald. Aanpassingen in dimensionering of aantal maatregelen is nog mogelijk.

Onderzoek (o.a. voorzieningenniveau en slim watermanagement): eindproduct is nog niet exact gespecificeerd. Op basis van vast budget kan hoeveelheid en kwaliteit worden geoptimaliseerd.

Pilots: een combinatie van innovatieve fysieke maatregelen en onderzoek. Gegeven de hoeveelheid middelen kan de omvang en diepgang worden aangepast.

4. Fasering

Voor de programmering van de zoetwater maatregelen type a en b wordt gebruik gemaakt van de MIRT systematiek. Er worden 3 of 4 fasen onderscheiden: (onderzoek), verkenning, planuitwerking en realisatie. Er wordt een besluit genomen per fase via het onder punt 5 beschreven proces.

5. Planning jaarlijkse programmering

Jaarlijks wordt een nieuwe programmering opgesteld door het programmabureau. Deze is afgestemd op de planningscyclus van de Rijksbegroting: Een concept programmering wordt jaarlijks bij lenM ingediend op 1 november. Een definitieve programmering uiterlijk 1 februari.

Het BPZ wordt vooraf instemming gevraagd met de programmering, de fasering, het omgaan met mee- en tegenvallers en eventuele amendementen. Het BPZ besluit vormt een advies voor de Deltacommissaris en voor de reservering van budgetten in het Deltafonds en op begrotingen van andere deelnemende Partijen.

De initiatiefnemers dienen via een door het programmabureau opgesteld format tweemaal per jaar geactualiseerde informatie aan. Voor 1 maart ten behoeve van de voortgangsrapportage en voor 15 september ten behoeve van de jaarlijkse programmering. De jaarlijkse programmering wordt uitgewerkt in een planningstabel en financieringstabel met jaarreeksen.

6. Financieringsgrondslag

Voor de financiering vanuit de Rijksbegroting (Deltafonds) zijn er 3 mogelijke grondslagen: opdrachtverlening, subsidiebeschikking en decentrale uitkering. In overleg met de regio kiest lenM een financieringsgrondslag per regio of maatregel op basis van rechtmatigheid en minimale procedurele lasten. De Rijksbijdrage voor waterschappen zal zoveel als mogelijk via incidentele subsidies ter beschikking worden gesteld. Als grondslag van deze (incidentele) subsidies zal de Rijksbegroting worden gebruikt. Rijksbijdragen aan Provincies zullen zoveel als mogelijk via decentralisatieuitkeringen worden verstrekt. Daar waar incidentele subsidie of decentrale uitkering niet mogelijk is wordt gekozen voor gedeeld opdrachtgeverschap.

De grondslag wordt in een bestuursovereenkomst per regio voor de maatregelen van de betreffende regio vastgelegd. De nadere uitwerking gebeurt waar nodig in samenwerkingsovereenkomsten per programma of project. Met het ondertekenen van de overeenkomsten wordt de bijdrage per deelnemer geborgd.

7. Beschikbaar komen Rijksbudgetten

Voor maatregelen die in 2015 een Rijksbijdrage ontvangen, komen de Rijksbudgetten beschikbaar nadat de wijziging van de Deltafondsbegroting 2015 openbaar is (begin juni), tenzij het een project betreft waarover politiek nog geen overeenstemming is. Dan komt het budget beschikbaar nadat de Kamer de begroting heeft goedgekeurd.

Overige Rijksbudgetten zijn per 1 januari 2016 beschikbaar in de Rijksbegroting. De toekenning geschiedt per fase, waarbij per fase een aanvraag wordt ingediend. In een bestuurs- en/of samenwerkingsovereenkomst worden hierover specifieke afspraken gemaakt. Als er geen specifieke afspraken zijn gemaakt wordt jaarlijks overgemaakt.

8. Personeelskosten

Personeelskosten van overheden voor de uitwerking en uitvoering van de projecten worden niet bekostigd uit het investeringsbudget (Deltafonds), tenzij anders wordt afgesproken.

9. Onderbouwing kostenberekening

De kostenberekening is gebaseerd op:

- Een erkende methodiek, zoals de Standaard Systematiek Kostenramingen (SSK-methode).
- ECK-B factsheets van kostenramingen voor zoetwatermaatregelen. Deze zijn bij het programmabureau opvraagbaar.

Als er geen factsheet of SSK is gebruikt voor de kostenraming geeft de initiatiefnemer aan op basis van welke eenheidsprijzen de raming is gebaseerd, inclusief verwijzing.

Als de kostenraming van de initiatiefnemer afwijkt van de factsheet/referentie is een onderbouwing nodig. De kostenonderbouwing bevat ten minste de investering, het beheer&onderhoud en BTW.

10. Risicoverdeling (Mee – en tegenvallers)

Algemeen uitgangspunt bij risicoverdeling is dat de partij die het risico kan beheersen, het risico in beginsel ook draagt. De initiatiefnemer benoemt, kwantificeert en onderbouwt de voorziene/bekende risico's middels een risicoanalyse en neemt deze op in de raming (voorzien onvoorzien). Tevens neemt de initiatiefnemer een reservering op voor onvoorzien risico's (onvoorzien onvoorzien). Er kunnen specifieke afspraken over de risicoverdeling worden gemaakt en vastgelegd in een bestuurs- of samenwerkingsovereenkomst.

Specifiek voor type a maatregelen:

Basis voor de risicoanalyse is de SSK-methodiek, waarbij rekening wordt gehouden met de aard van het project en de complexiteit. Aanbestedingsrisico's worden meegenomen in de risicoanalyse.

Onvoorzien kunnen zich bijzondere situaties voordoen waarbij de werkelijke kosten sterk afwijken van de geraamde kosten (onvoorzien onvoorzien). Een voorbeeld hiervan is een geval waarin tijdens de uitvoering van een project onverwacht een grote archeologische vindplaats wordt aangetroffen. Met het oog op dergelijke gevallen kan worden afgeweken van de kostenraming. Er kan dan een beroep worden gedaan op de Hardheidsclausule. Na afronding van de maatregel wordt een eindrapport opgesteld met verantwoording over de uitvoering van het project inclusief de financiering.

Voor de overige typen maatregelen worden de risico's (mee- en tegenvallers) binnen het project/programma opgevangen. Ook voor deze projecten/programma's geldt dat een beroep kan worden gedaan op de zogenoemde Hardheidsclausule en dat na afronding een eindrapport wordt opgesteld met verantwoording over de uitvoering van het project inclusief de financiering.

Het is niet de bedoeling dat 'Risico bij diegene die risico kan beheersen' leidt tot conservatieve aanpak en het vermijden van (meer risicovolle) innovatieve oplossingen of meekoppelkansen. De initiatiefnemer kan als dit speelt via een amendement aanpassing van de programmering vragen. Deze werkwijze kan worden opgenomen in het projectplan of in de bestuursovereenkomst.

11. De Hardheidsclausule

Een initiatiefnemer die een beroep wenst te doen op de Hardheidsclausule dient hiertoe een onderbouwd verzoek in bij de voorzitter van het BPZ/programmabureau. Het BPZ stelt een advies op over het verzoek, waarbij alle Partijen zich inspannen voor het vinden van een oplossing. De status van het advies van het BPZ staat beschreven onder punt 5. Criterium voor deze clausule is dat vasthouden aan de raming voor de initiatiefnemers zou leiden tot een onbillijkheid van overwegende aard.

12. Second opinion kosten- en risico-onderbouwing

Het Expertisecentrum Kosten en Baten (ECK-B) geeft een oordeel over de kosten- en risico-onderbouwing en beoordeelt of de kostenraming conform de fasering is. Het ECK-B maakt bij de beoordeling onderscheid tussen de vier typen maatregelen. Er wordt door het ECK-B een protocol opgesteld welke informatie wanneer nodig is voor de toetsing en hoe er wordt getoetst.

Het ECK-B geeft een advies aan het programmabureau over de kostenonderbouwing, risico-analyse en fasering. Het Programmabureau geeft in het advies aan het BPZ over de programmering aan wat de uitkomst is van de second opinion van het ECK-B.

13. Amendementen t.a.v. de programmering

Over amendementen dient beslist te worden voor 1 november in verband met het opstellen van de Rijksbegroting. Amendementen dienen daarom voor 1 oktober aan het programmabureau te worden gemeld. Het BPZ van oktober stelt vervolgens een advies op over de verzoeken tot aanpassing van de programmering ten behoeve van de besluitvorming over de Rijksbegroting. In het aanvangsjaar 2015 zal ook in het BPZ van april over amendementen die van belang zijn voor een betekenisvolle start worden gesproken.

14. Toetsen en advisering

De benodigde informatie wordt verzameld via projectenformats en een uitvraag van het programmabureau over de voortgang. De planning staat beschreven onder punt 5. Actualiseren van de projectenformats is alleen nodig als er zaken zijn veranderd bijvoorbeeld qua planning, financiering, scope.

Het Programmabureau beoordeelt de ingevulde formats en de half-jaarlijkse actualisatie en formuleert zo nodig voorstellen voor aanpassing van de programmering, de fasering, het omgaan met mee- en tegenvallers en eventuele amendementen. Het programmabureau stelt op basis van de jaarlijkse uitvraag een voortgangsrapportage op. Deze voortgangsrapportage vormt de verantwoording of de maatregel conform de afspraken is uitgevoerd. Specifieke eisen met betrekking tot de verantwoording kunnen worden gesteld via bestuurlijke en/of juridische overeenkomsten tussen betrokken Partijen.

Het programmabureau bereidt de besluitvorming in het BPZ over programmering en voortgang voor in overleg met regio's en initiatiefnemers tijdens de gezamenlijke landelijke werksessies. Het BPZ besluit vormt een advies voor de Deltacommissaris en voor de reservering van budgetten in het Deltafonds en op begrotingen van andere deelnemende Partijen.

Het programmabureau toetst na een fase samen met de regiovertegenwoordigers of de activiteiten waarvoor een bijdrage is verleend hebben plaatsgevonden en of is voldaan aan de afspraken. De bevindingen uit deze toets resulteren in een advies aan het BPZ en jaarlijks aan de Minister van Infrastructuur en Milieu of een gemandateerde directeur.

15. Meekoppelen

De initiatiefnemer is verantwoordelijk om te zoeken naar mogelijkheden voor meekoppelen en 'werk-met-werk' maken. De initiatiefnemer laat zien hoe de verantwoordelijkheid is ingevuld door per project/maatregel aan te geven wat er is gedaan aan meekoppelen met andere dossiers (waterkwaliteit, natuur, gebiedsontwikkeling, innovatie). De informatie hierover wordt jaarlijks op 1 maart als onderdeel van de voortgangsrapportage aangeleverd bij het programmabureau. Het programmabureau zorgt voor een overzicht en evaluatie en kan hiervoor specifieke deskundigheid inschakelen (bijvoorbeeld reviewteam).

Bijlage V: Werkwijze Zoetwaterprogrammering

Regionale Partijen onderling

- De aansturing van het werkprogramma, de (her)verdeling en verantwoording van de Rijksmiddelen uit het Deltafonds (DF-middelen) voor de regio Oost gebeurt door het RBO Rijn-Oost.
- De DF-middelen zijn – met het oog op tijdige duidelijkheid bij de start van de uitvoering – op basis van het Regionaal Bod van 2014 verdeeld over de initiatiefnemers. De provinciale middelen, voor zover nog niet toegedeeld aan initiatiefnemers/projecten, zullen in een later stadium aan initiatiefnemers worden toegekend.
- Een aantal initiatiefnemers heeft in het Werkprogramma een hogere investering opgenomen dan in het Regionaal Bod van 2014. Het verschil tussen de investeringen in het Werkprogramma en het Bod wordt het ‘regionaal pluspakket’ genoemd. Het pluspakket is allereerst bedoeld om flexibiliteit te behouden in het programma, bijvoorbeeld om tegenvallers op te vangen. In tweede instantie zetten Regionale Partijen het pluspakket in om aanvullende ambities te realiseren.
- Initiatiefnemers, die geparticipeerd hebben in het Bod, en in het Werkprogramma een groter investeringsvolume hebben neergelegd dan in het Bod en initiatiefnemers, die niet geparticipeerd hebben in het Bod, maar nu wel een aandeel hebben in het Werkprogramma kunnen nu nog geen aanspraak maken op DF-middelen. Bij de evaluatie in 2018 zal blijken in hoeverre er ruimte is voor co-financiering door vrijval van middelen of aanvullende Rijksfinanciering. Indien voor 2018 al substantieel onderbesteding blijkt kan het RBO Rijn-Oost beslissen om deze eerder in te zetten.
- Bijsturing van het Werkprogramma vindt jaarlijks plaats door de initiatiefnemers zelf. De bijsturing geschiedt als volgt: jaarlijks wordt in een rapportage door de initiatiefnemer voortgang per maatregeltype in beeld gebracht. Wanneer een maatregel niet of niet volledig wordt uitgevoerd, kan de initiatiefnemer (het restant van) de bijdrage vanuit het Deltafonds inzetten voor een gelijkwaardige maatregel. De initiatiefnemer informeert het RBO Rijn-Oost jaarlijks middels de voortgangsrapportage over deze wijzigingen.
- Herverdeling van DF- middelen tussen Partijen vindt plaats op basis van een tussentijdse evaluatie in 2018. De herverdeling richt zich op de inzet van middelen in de periode 2019-2021.
- Wanneer uit de evaluatie blijkt dat een initiatiefnemer een maatregel niet of niet geheel binnen de periode t/m 2021 zal kunnen uitvoeren en geen gelijkwaardige alternatieve maatregelen binnen het eigen gebied kan inzetten, dan kan het RBO Rijn-Oost besluiten om resterende DF-middelen:
 - opnieuw te verdelen over de Partijen door deze toe te kennen aan gelijkwaardige maatregelen van een andere initiatiefnemer in regio Oost. Dit kunnen ook nieuwkomers zijn.
 - als die niet in regio Oost kunnen worden ingezet (omdat geen geschikte alternatieve maatregelen bij Partijen beschikbaar zijn) over te hevelen aan Partijen in regio Zuid.
- De advisering van het RBO Rijn-Oost over de voortgang en bijstelling van de uitvoering van het Werkprogramma en verdeling van DF-middelen gebeurt door het RAO.
- Voor de uitvoering van de bestuursovereenkomst en het Werkprogramma wordt gewerkt met een ambtelijke coördinatiegroep, als werkgroep onder het RAO. Het RAO stelt deze coördinatiegroep samen en stelt een trekker van de coördinatiegroep aan. De trekker van de coördinatiegroep is lid van het RAO. De trekker van de coördinatiegroep is ook de vertegenwoordiger vanuit regio Oost in het landelijk deelprogramma Zoetwater. Het RAO informeert het RBO over samenstelling, trekkerschap, taak en werkwijze van deze werkgroep.